

MAGYAR BÖLCSŐDÉK EGYESÜLETE
1119 Budapest, Tétényi út 46-48.

*„Mindig bölcs dolog előre nézni;
de nehéz messzebbre tekinteni, mint ameddig
ellátunk.“*

Sir Winston Churchill

Ajánlás szakmai program készítéshez

Bevezetés

Minden bölcsőde szakmai munkája alapvetően két meghatározó vonulat középpontjában áll. Az egyik a vonatkozó törvények, rendeletek országosan elfogadott és gyakorolt szakmai elvek, módszerek összessége, a másik az az igény, amit az ellátást igénybevevők (szülők, gyermekek) támasztanak a bölcsődékkal szemben.

E két külön-külön sem egyszerű és főleg nem mindig azonos irányba mutató elvárásnak kell együttesen megfelelnie a bölcsődének, a jogilag, társadalmilag, gazdaságilag, szakmailag helyesen értelmezett, pontosan megfogalmazott, megfelelően preferált és eredményesen megvalósítható szakmai programján keresztül.

Mindeközben természetesen nem lehet figyelmen kívül hagyni azt a tudatos szemlélet és gondolkodásformáló szerepét sem, amelyet a mindennapok során -szakmai értékei és hagyományai révén-, a bölcsődével kapcsolatba kerülő felnőttek (elsősorban szülők) irányába folyamatosan közvetítenie kell.

A bölcsődék minden vonatkozásban helytálló, előremutató és speciálisan arra az intézményre jellemző szakmai programjának elkészítéséhez szeretnénk az ajánlással segítséget nyújtani.

A dokumentum elkészítése során javasolt a következőket végig gondolni.

A bölcsődei ellátás központi szabályozó dokumentuma a Bölcsődei Nevelés-Gondozás Országos Alapprogramja. Mint központi szabályozó dokumentum az Alapprogram többek között meghatározza a bölcsődei nevelés alapelveit, feladatait, a bölcsődei élet megszervezésének elveit, nevelés főbb helyzeteit.

A 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről előírja, hogy:

41. § (1) A bölcsődei ellátás keretén belül a nevelés és a gondozás a gyermek- és ifjúságpolitikáért felelős miniszter által jóváhagyott, a gyermek- és ifjúságpolitikáért felelős miniszter által vezetett minisztérium és a bölcsődei módszertani szervezet honlapján közzétett Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja alapján folyik.

Az egyes bölcsődék tehát saját szakmai program alapján dolgoznak, amelyet az Alapprogramra építve és a helyi sajátosságait, családok igényeit figyelembe véve készítenek el.

A szakmai program tehát meghatározza az adott bölcsőde szakmai koncepcióját, felöleli a bölcsődei élet teljes tartalmát. Rendszerbe foglalja mindazt a bölcsődei gondozási-nevelési gyakorlatot, amelyet a kisgyermeknevelők alkalmaznak munkájuk során.

Fontos megemlíteni, hogy a szakmai program keretet ad a nevelőmunkának, megvalósítása pedig mindig az adott bölcsődei csoport szintjén történik.

A szakmai program kötelező tartalmi elemeit szintén az NM rendelet, annak 4/A. § (1) bekezdés tartalmazza, amely szerint:

A gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató, intézmény szakmai programjának tartalmaznia kell

- a) a szolgáltató, intézmény nevét, székhelyét, telephelyét;
- b) az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzőit;
- c) a szolgáltatás célját, feladatát, alapelveit, így különösen
 - ca) a megvalósítani kívánt program konkrét bemutatását, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírását,
 - cb) az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módját,
 - d) a feladatellátás szakmai tartalmát, módját, a biztosított szolgáltatások formáit, körét, rendszerességét, valamint a szolgáltatási típusnak megfelelően a gondozási, nevelési, fejlesztési feladatok jellegét, tartalmát, módját;
 - e) az ellátás igénybevételeének módját;
 - f) a gyermekjóléti szolgáltató, intézmény szolgáltatásáról szóló tájékoztatás helyi módját;
 - g) az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályokat;
 - h) a szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosításának módját, formáit.

Fontos megjegyezni, hogy a szakmai program érvényességének ajánlott időtartama 3--5 év, mert ez elegendő a kitűzött célok hatékony megvalósításához, a kellő mértékű szakmai tapasztalatok megszerzéséhez.

A szakmai programot az intézményt érintő jogszabályi környezet vagy az egyes elemek tartalmi változása esetén természetesen módosítani kell.

Formai szempontok

A követhetőség, értelmezhetőség érdekében a szakmai programnak áttekinthetőnek, jól tagoltnak és viszonylag tömörnek kell lennie, hiszen a dokumentum nemcsak bölcsődei szakembereknek készül, hanem a bölcsődével kapcsolatba kerülő társintézmények például óvoda munkatársai és a szülők számára is lehetővé teszik, hogy megismerjék a kisgyermekintézményben folyó szakmai munkát. A szakmai program ugyanis nyilvános, elérhetőségéről, kihelyezéséről gondoskodni kell. (faliújság, honlap, stb.)

Javaslatok a formai szempontokhoz:

- Szükséges véglegesítés előtt átolvasni a dokumentumot, hogy ne maradjanak benne formázási elcsúsztatások, betű elütések, helyesírási hibák.

- Az Alapprogram, és bölcsődei ellátásra vonatkozó jogszabályok közül a hatályosakat kell szerepeltetni, ezért célszerű ezt leellenőrizni a Nemzeti Jogszabálytárban.

Elérhetőség: <https://njt.hu/>

Ezen az oldalon egyszerű módon kereshetők a jogszabályok:

The screenshot shows the search interface of the National Legal Database. At the top, there is a navigation bar with the logo and menu items: "Magyar Közlöny", "Cégek Közlöny", "Oktatási és Kulturális Közlöny", "Belépés", "A-", "A+", "Hu", and a help icon. Below the navigation bar, there are tabs for "Jogszabálykereső", "Önkormányzati rendeletek", "Indokolások Tára", "Nemzetközi szerződések", and "Jogszabályfordítások / Translated legislation".

The search area contains the following elements:

- Input fields for "Évszám" (Year) and "Sorszám" (Number).
- A "Típus" (Type) dropdown menu set to "Minden típus" (All types).
- A "Szókereső" (Keyword) search box.
- Filter checkboxes: "csak hatályos" (only valid), "a kihirdetett szövegben" (in the published text), "pontos szóra" (exact word), "csak címben" (only in title), and "tárgyszó" (keyword).
- A "Beállítások törlése" (Clear settings) button.
- A "Keresés" (Search) button.

Below the search area, there are four featured sections:

- Újdonságok** (New): "Egyes jogszabályok rövid tartalmi ismertetője" (Brief content summary of some laws).
- Közismert jogszabályok** (Well-known laws): "A hétköznapi gyakorlatban is ismert rövid megnevezésű, fontosabb jogszabályok listája (pl. KRESZ, Áfa tv., Ptk.)" (List of well-known laws with short names, e.g., KRESZ, VAT Act, Ptk.).
- Adott napon hatályba lépő jogszabályok** (Laws effective on a given date): "Azon jogszabályok listája, amelyek rendelkezéseit a megadott naptól alkalmazni kell." (List of laws whose provisions must be applied from the specified date).
- Adott napon hatályukat veszítő jogszabályok** (Laws losing effect on a given date): "Azon jogszabályok listája, amelyeket a megadott naptól már nem lehet alkalmazni." (List of laws that can no longer be applied from the specified date).

At the bottom, there is a welcome message: "Üdvözljük a Nemzeti Jogszabálytár kereső oldalán!" (Welcome to the search page of the National Legal Database). Below it, a note states: "A Nemzeti Jogszabálytár egy web alapú szolgáltatás, amely jogszabályban meghatározott körben ingyenesen hozzáférhető jogszabálytár szolgáltatást biztosít számítógépen és mobiltelefonon." (The National Legal Database is a web-based service providing free access to laws within a certain scope on computers and mobile phones). A footer note says: "Gyors és könnyű keresés a Nemzeti Jogszabálytár felületén: A Nemzeti jogszabálytár jogi adatbázisában a fenti űrlap kitöltésével kereshet. A keresőkérdést az adatmezők kitöltésével tudja összeállítani." (Fast and easy search on the interface: In the legal database, you can search by filling out the form above. You can create the search query by filling in the data fields).

The bottom navigation bar shows "Jelmagyarázat" (Legend) and "1997. évi XXXI. törvény" (Act of 1997).

This screenshot is identical to the one above, but with the search results for the year "1997".

The search area now shows:

- The "Évszám" (Year) field is filled with "1997".
- The "Sorszám" (Number) field is filled with "31".
- The "Keresés" (Search) button is highlighted in blue, indicating a search has been performed.

The featured sections below remain the same as in the previous screenshot.

The bottom navigation bar now shows "Jelmagyarázat" (Legend) and "1997. évi XXXI. törvény" (Act of 1997).

Az aktuális Alapprogram és a módszertani ajánlások, szakmai anyagok elérhetőek a Magyar Bölcsődék Egyesülete honlapján:

<https://magyarbolcsodek.hu/hu/szakmai-anyagok/>

<https://magyarbolcsodek.hu/hu/szakmai-anyagok/modszertani-kiadvanyok/>

- A szakmai nyelvhasználatra való törekvés szintén fontos szempont, itt a munkakörök pontos megnevezését emeljük ki. A *gondozónő* helyett a **kisgyermeknevelő**, a *technika dolgozó, dajka* helyett a **bölcsődei dajka** a munkakör pontos és szakszerű megnevezése. Mini bölcsődében nincs szakmai vezető, hanem szakmai vezetéssel megbízott kisgyermeknevelő a helyes meghatározás.
- Érdemes a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény összefoglaló kifejezés helyett a személyesebb jellegű bölcsődénk megnevezés használata. Mivel az Alapprogram valamennyi bölcsődei ellátást nyújtó intézményre vonatkozik, azért szerepel benne ez az összefoglaló fogalomhasználat.

- Fontos, hogy az intézmény elnevezése ne legyen infantilis, degradáló, hanem méltón képviselje a bölcsőde rangját és a település nevét is tartalmazza. Fontos továbbá, hogy a név tartalmazza a bölcsőde típusát is (mini, családi, munkahelyi), hiszen a működésre vonatkozó jogszabály is eltérő lehet.
- A tartalomjegyzék és az oldalszámolás legyen összhangban.
- Érdemes az épületről fotót vagy logót elhelyezni a nyitó oldalon, ezzel is jelezve, hogy mely intézményé a dokumentum.

Fontosnak tartjuk megemlíteni, hogy a dokumentumot annak elkészülte után a Fenntartónak jóvá kell hagynia. (1997 évi XXXI. tv. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról)

104. § (1) d) jóváhagyja az intézmény szervezeti és működési szabályzatát, szakmai programját)

A Fenntartói jóváhagyás lehet a Polgármester vagy egy testület hatásköre. Ez Önkormányzat, illetve egyházi fenntartó esetén is más-más lehet. Jóváhagyás nélkül a beküldött dokumentum nem hiteles.

A Fenntartói jóváhagyást célszerű a szakmai program végén záradékban megjeleníteni. Pontosán meg kell határozni, hogy a jóváhagyás mely napon történt, és a szakmai program mely napon lép hatályba. Aláírással és bélyegzővel hitelesíteni kell a bejegyzést.

A szakmai programot nem kell megküldeni véleményezésre a Magyar Bölcsődék Egyesületének, mert a szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzési eljárás során az illetékes Vármegyei Kormányhivatal hivatalból kéri fel a módszertani szervezetet szakértői véleményének elkészítésére.

Tartalmi szempontok

Az egyes kötelező tartalmi elemek kifejtése:

A szolgáltató, intézmény neve, székhelye, telephelye

Mindezek mellett célszerű még megjeleníteni a következő adatokat is:

- fenntartó neve
- intézmény ellátási területe
- férőhelyszám
- nyitvatartási idő
- elérhetőségek (telefon, e-mail, honlap)
- intézményvezető neve, elérhetősége

Új intézmény esetén előfordulhat, hogy hiányosak az adatok, de ezek a működés megkezdésekor pótolhatók.

Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői

A település és az ellátási terület földrajzi, társadalmi jellemzőinek rövid bemutatása segít alátámasztani a bölcsődei nevelés feladatait, vállalt szakmai célkitűzéseket. Itt kell arról írni, hogy a bölcsőde községben, városban működik-e, milyenek a demográfiai mutatók, milyen igények hívták életre a bölcsődét.

Szintén itt kell megjeleníteni a bölcsődei ellátást igénybevevők (szülők, gyermekek) leginkább jellemző körülményeit, életmódját, valamint ezekkel összefüggő elvárásait, szükségleteit, igényeit.

Szükséges konkrétabbá tenni, hogy várhatóan milyen elvárásokkal érkehetnek, a hátrányos helyzetű családok? . Vannak-e az igénylők között egyedülálló szülők, több gyermeket nevelő családok? Ez azért is fontos, mivel a szakmai program célkitűzéseit ezekre kell építeni, és a családok életmódjához, szemléletéhez igazodó eszközöket, módszereket kell választani azok megvalósításához.

Mindezek realizálása során különös figyelemmel kell lenni a bölcsődei ellátás hagyományaiból, szakmai értékeiből fakadó szemléletének és gondolkodásformáló szerepére, a szülői szemléletformálásban, kompetencia erősítésben betöltött szerepére.

A szolgáltatás célja, feladatai, alapelvei és a megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása

Ebben a pontban kell kitérni a szakmai elvekre és követelményrendszerre épülő célok, feladatok általános bemutatására. Az alapfeladat megfogalmazása mellett az alapellátáson túli szolgáltatásokról itt kell írni. Itt tanácsolt megfogalmazni a bölcsődeképet, kisgyermeknevelő képet, gyermekképet, pedagógiai hitvallást.

Itt kell bemutatni a tárgyi feltételeket is. A bemutatásnak szemléletesnek kell lenni, hogy az, aki a szakmai programból ismeri meg az intézményt képet kaphasson róla. Azaz megismerhesse az épület elhelyezkedését, megközelíthetőségét, helyiségek kapcsolódását, berendezését, rendelkezésre álló eszközöket, játszóudvar jellemzőit, felszereltségét.

Az épület hol, milyen környezetben helyezkedik el, hogyan lehet megközelíteni, helyiségek hogyan kapcsolódnak? Itt lehet kitérni arra, hogy korszerű és esztétikus új épületről van-e szó. Tanácsolt írni arról is, milyen jellemzőkkel bírnak a csoportok, átadó, stb. felszereltségüket, berendezésüket tekintve? (világos, esztétikus, derűs, átlátható, barátságos stb.) A játékeszközök változatos, gazdag tárháza áll a gyermekek rendelkezésre? Milyen tevékenységre ad lehetőséget a játszókert?

A helyiségek bemutatásánál nem kell megadni, hogy hány m² az alapterülete.

Szintén ebben a pontban kell a személyi feltételek jellemzőit megfogalmazni. (munkakör, létszám) **Emellett szükséges még megjeleníteni mindazokat a kollektívát jellemző tulajdonságokat, személyiségjegyeket - így például az elfogadást, hitelességet, partnerséget, elkötelezettséget-, amelyek lehetővé teszik a színvonalas nevelő – gondozó munka megvalósítását.**

Mini bölcsőde esetében be kell mutatni a helyettesítés módját is. A jogszabályi előírásnak megfelelően előre meg kell határozni, hogy ki az állandó, megfelelő képzettséggel rendelkező személy, aki a kisgyermeknevelőt helyettesíti.

51. § (1) A mini bölcsődében a kisgyermeknevelő és a bölcsődei dajka munkarendje igazodik a gyermekek napirendjéhez. A mini bölcsőde fenntartója úgy szervezi a napi munkát az intézményben, hogy a kisgyermeknevelő és a bölcsődei dajka a gyermekek ellátásáról megfelelően gondoskodni tudjon.

51. § (3) A mini bölcsőde fenntartója biztosítja, hogy a kisgyermeknevelő vagy a bölcsődei dajka betegsége vagy egyéb váratlan esemény bekövetkezése esetén a helyettesítés megoldott legyen a 2. számú melléklet II. Rész „I. Alapellátások” cím 2.2. pontjában az adott munkakörhöz meghatározott képesítési előírásoknak megfelelő személlyel.

51.§ (3b) Amennyiben a (3) bekezdésben foglalt bölcsődei dajka helyettesítése nem oldható meg a jogszabályban előírt képesítéssel rendelkező személlyel, úgy a többcélú óvoda-bölcsődében alkalmazott óvodai dajka is elláthatja a helyettesítést.

A szakszerű helyettesítésre vonatkozó gondolatoknál tanácsolt megjeleníteni azt is, hogy a kisgyermeknevelő helyettesítése a gyermekek szakszerű és biztonságos ellátása érdekében kiemelt cél, illetve, hogy a helyettesítő személy milyen módon kapcsolódik be a kisgyermek nevelésébe - gondozásába. A mini bölcsődében ez különösen nagy jelentőséggel bír.

A munkaköri feladatokat a Szervezeti és Működési Szabályzatban kell rögzíteni. A mini bölcsődei dajka feladatainak meghatározásában támpontot ad a Bölcsődei dajka tanfolyam tananyaga, valamint a Magyar Bölcsődék Egyesületének új szakmai kiadványa.

Elérhetőek: <https://magyarbolcsodek.hu/hu/szakmai-anyagok/>

Az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja

Ebben a pontban szükséges a szolgáltatáson belüli együttműködés a kooperáció és a szakmai információáramlás kifejtése. Hangsúlyosan kell megjeleníteni a családokkal való kapcsolattartást.

Ehhez tartozik a szülőkkel való együttműködés, a velük való kapcsolattartás formáinak bemutatása is.

A szolgáltatáson kívül más intézménnyel, szakértőkkel, gyermekjóléti szolgáltatókkal, védőnővel, pedagógiai szakszolgálattal, óvodával, szakhatóságokkal, módszertani szervezettel, módszertani tanácsadóval való kooperáció jellemzőinek bemutatása is ide tartozik.

Az Alapprogram jó támpontot nyújt a kidolgozáshoz.

A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége, a gondozási, nevelési, fejlesztési feladatok

A szakmai program kiemelt és hangsúlyos része ez a pont, mivel itt kerül sor az Alapprogramban foglaltak helyi viszonyokra adaptált gyakorlatának bemutatására. Szót kell ejteni az egészségvédelemről, az egészséges életmód megalapozásáról, az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséről, a megismerési folyamatok fejlődésének segítéséről. Be kell mutatni a bölcsődei nevelés főbb helyzeteit, a bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételeit.

Ez a rész adja meg a dokumentum egyediségét, mivel itt kell írni a kiemelt szakmai célokról és az azok megvalósításához rendelt módszerekről, eszközökről.

A szakmai program attól lesz az adott bölcsődére jellemző, hogy mely szakmai elv, módszer kap a többinél nagyobb szerepet, figyelmet, az ellátást igénylők speciális élethelyzete, igényei okán.

Néhány példán keresztül így lehetne egyszerűbben bemutatni:

- a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek többnyire állandósult dominanciája esetén nagyobb figyelmet (hangsúlyt kap) a koragyermekkorai intervenció szemlélete, az önállóság támogatása, a helyes szokásrendszer kialakításának szerepe, stb.
- a lakótelepi közegben vagy kiemelkedően jó feltételrendszerű játszókerttel (fás, pázsitos, csendes) működő bölcsőde például kiemelten kezelheti a levegőztetést, a természet megismeréséhez nyújtott minél több irányú, de szigorúan a bölcsődés korosztály életkori sajátosságaihoz igazodó lehetőséget.

- egy hátrányos szociológiai jellemzőkkel bíró környezetben működő bölcsőde a megismerési folyamatok fejlődésének fokozottabb támogatását célozhatja meg (pl. kommunikáció, ismeretnyújtás, alkotótevékenységek kínálásának szélesebb skálája)

Fentiekből is kitűnik, hogy a meglévő, mindenütt alkalmazott szakmai alapelvek és az ellátást igénylők főbb jellemzőinek találkozásánál körvonalazódik az intézmény szakmaiságának lényege, amit a szakmai programban öntünk formába.

A fő célok meghatározását követi az alkalmazott eszközök, módszerek megnevezése, mint a cél eléréséhez vezető út.

Fontos tisztán látni, hogy a szakmai program irányainak meghatározása mindig csapatmunka, amelyet a bölcsődevezető/mini bölcsőde vezető irányít, tart kézben, koordinál.

Így ahhoz, hogy mindenki magáénak érezze és azonosulni tudjon a célokkal (hiszen ekkor lesz belső motivációja a megvalósításra) meg kell vitatni, érvelni-ellen érvelni, véleményt mondani és másokét meghallgatni, hogy a kollektíva egy közös irányt találjon.

A legjobb szakmai program is csak annyiban jó és eredményes, amennyi megvalósításra kerül belőle. Ezért is javasolt, hogy a fentiek alapján körvonalazott célok megvalósítását gyakorlati oldalról, az eszközök, módszerek hozzárendelésével tegyük érthetővé. Ez tudja majd a kisgyermeknevelő lefordítani és adaptálni saját gyermekcsoportjára, legyen az klasszikus vagy mini bölcsődei csoport.

Nézzük ezt példákon keresztül:

Az intézmény egyik kiemelt szakmai célja a gyermekek ének-zenei nevelésének hangsúlyozása. Ennek eléréséhez az intézmény biztosítja a tárgyi feltételeket, (azaz a hangszerek elérhetőek a csoportokban), a kisgyermeknevelők önképzését, a témához kapcsolódó belső továbbképzését szorgalmazza, az énekelgetést, mondókázást jobban belehelyezi a napirendbe, ezáltal gyakoribbá teszi, több alkalmat teremt rá. Előre tekintve például könyveket vásárol a zenei nevelés témakörben, továbbképzési lehetőségeket tár fel, esetleg furulya tanfolyamot szervez a kisgyermeknevelők számára. A csoportban ez lebontható az ünnepkörök köré építve, a gyermekek életkorához igazodó dalok, mondókák gyűjtésével, a családoknak ölbeli játékos délutánok szervezésére, stb.

Egy másik intézményben kiemelt szakmai cél az egészséges életmódra nevelés hangsúlyosabb megvalósítása. Ennek egyik eleme az egészséges táplálkozás. A gyakorlat oldaláról ez jelenti a gyermekek korszerű, szakszerű táplálást, a jó étlapot. Jelenti az ételmezés kontrollját, a folyamatos önellenőrzést, az eredmények beépítését a folyamatba.

A szülők irányába a zöldség-gyümölcs fogyasztás propagálását, könyvajánlók, receptek, ételbemutatók, gyümölcsnapok révén. A gyermekek felé pedig játékos formában való közvetítést az irodalmi nevelés, alkotás eszközeivel.

A célokon, eszközökön túl, itt kell megfogalmazni a családok támogatása, és annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése érdekében tett lépéseket. Például az együttes élményt nyújtó közös családi programok tervezett formáit.

Abban az esetben, ha felvállalják a sajátos nevelési igényű gyermekek gondozását néhány gondolatban szintén itt kell írni a hogyanokról. Azaz hogyan gondolkodnak az integrációról, hogyan kívánják a szülőket támogatni ebben a helyzetben.

Az alapellátáson túli családtámogató szolgáltatásokat csak akkor kell megjeleníteni, ha szeretnének ilyeneket nyújtani.

Az ellátás igénybevételének módja

Ebben a pontban szükséges írni a bölcsődei ellátás igénybevételének módjáról, a felvétel helyi rendjéről, szabályairól.

A szolgáltatásáról szóló tájékoztatás

Ebben a pontban néhány gondolatban szükséges bemutatni, hogy a szülők hol és milyen formában tájékozódhatnak a bölcsődei ellátásról, a bölcsőde működéséről. (szórólap, honlap, település honlapja, sajtó, stb.) Fontos bemutatni azt is, hogy a már bölcsődés gyermek szülei milyen formában kapnak információt gyermekük fejlődéséről, programokról, étrendről.

Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

Ez a pont a gyermeki, szülői és dolgozói jogok rövid bemutatását szolgálja. A gyermekvédelmi törvény jó kiindulópontul szolgál ehhez, mivel tartalmazza a jogokat. Itt kell említést tenni az Érdekképviselési Fórum működéséről is. (kivéve mini bölcsőde)

A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosítása

Ebben a pontban kell bemutatni a szakmai fejlődés, önképzés lehetőségének biztosítását, a továbbképzési kötelezettség teljesítésének szükségességét és lehetőségét.

Mellékletek

A szülőkkel kötendő Megállapodás

A Megállapodás akkor szakszerű és jogszerű, ha tartalmazza a Gyvt.-ben előírt elemeket

Gyvt. 32 § (7) szerint a megállapodás tartalmazza:

- a) az ellátás kezdetének időpontját,
- b) az intézményi ellátás időtartamát (a határozott vagy határozatlan időtartam megjelölését),
- c) a gyermek, fiatal felnőtt számára nyújtott szolgáltatások és ellátások tartalmát, módját,
- d) a személyi térítési díj megállapítására és megfizetésére vonatkozó szabályokat, ha az ellátás térítésidő-fizetési kötelezettséggel jár,
- e) az ellátás megszüntetésének módjait,
- f) a gyermek és törvényes képviselője, valamint a fiatal felnőtt személyazonosító adatait,
- g) az ellátásra jogosult gyermek törvényes képviselője, nyilatkozatát a Gyvt 33§ (2) bekezdése szerinti tájékoztatás megtörténtéről.

Fontos megjegyezni, hogy a dokumentum kezelése során a vonatkozó adatvédelmi szabályokat be kell tartani továbbá az egyes szempontok a jogszabályi előírásokkal nem lehetnek ellentétes tartalmúak.

Minta dokumentum található a Magyar Bölcsődék Egyesülete módszertani kiadványában.

<https://magyarbolcsodek.hu/hu/szakmai-anyagok/segedlet-a-bolcsodek-mukodtetesehez/>

Szervezeti és Működési Szabályzat

A Szervezeti és Működési Szabályzat akkor jó, ha tartalmazza a bölcsődére vonatkozó információkat, pontosan rögzíti-e a szervezeti struktúrát, és ehhez kapcsolódóan a működés jellemzőit, az egyes döntési és felelősségi jogköröket. Ez lehet önálló dokumentum, de integrált intézménynél elképzelhető megoldás az is, ha az intézményi dokumentum külön fejezetébe épülnek be a bölcsődei egység szervezeti és működési jellemzői.

Házirend

A dokumentum elkészítéséhez támogatást nyújt a Magyar Bölcsődék Egyesületének szakmai kiadványa, amelyben található minta dokumentum is.

<https://magyarbolcsodek.hu/hu/szakmai-anyagok/segedlet-a-bolcsodek-mukodtetesehez/>

Összegzés

Bízunk benne, hogy az eddigiekből jól érzékelhető a szakmai program elkészítésének és megvalósításának lényege. Reméljük, hogy az ajánlás hozzásegíti a szakembereket egy olyan szakmai program elkészítéshez, amelyet nem tehernek, hanem közös munkának élnek meg, és örömmel valósítanak meg a bölcsődei mindennapok során.

„Egyedül a legnagyobb erő sem tehet mindent, mondhatnám, nem tehet sokat: egyesített erőknek pedig a lehetetlennek látszó is gyakran lehetséges. Mit ér egy csepp víz? De milliomonként egyesült cseppek megdöbentő erőt fejtenek ki.” Kölcsey Ferenc

A szakmai program törvényi, szakmai háttere (javaslat)

- **1977. évi XXXI. törvény** a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- **15/1998. (IV.30.) NM rendelet** a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- **369/2013. (X.24.) Kormányrendelet** a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
- **1992. évi XXXIII. törvény** a közalkalmazottak jogállásáról
- **257/2000. (XII.26.) Kormányrendelet** a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról
- **329/2011. (XII. 29.) Kormányrendelet** a szociális gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról
- **328/2011-es (XII. 29) Kormányrendelet** a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és szakellátások térítési díjáról és igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról.
- **8/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet** a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról
- **9/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet** a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról
- **15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet** a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- **2023. évi LII. törvény** a pedagógusok új életpályájáról
- **401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet** a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- Bölcsődei nevelés-gondozás országos Alapprogramja 2023
- Magyar Bölcsődék Egyesülete módszertani kiadványai

További bölcsőde működéséhez kapcsolódó jogszabályok elérhetőek:

<https://magyarbolcsodek.hu/hu/szakmai-anyagok/jogszabalytar/>